

Ημερίδα ΙΝΕΚ - ΠΕΟ

«Οικονομική κρίση και Ανεργία – Πολιτικές αντιμετώπισης της»

27 Σεπτεμβρίου 2013 – Αίθουσα ΕΤΚΑ/ΠΕΟ Λευκωσία

Άνοιγμα – καλωσόρισμα Παύλου Καλοσυνάτου

Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

Αγαπητοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες,

Εκ μέρους του Ινστιτούτου Εργασίας Κύπρου και του Γενικού Συμβουλίου της ΠΕΟ σας καλωσορίζω στη σημερινή μας ημερίδα με αντικείμενο την «Οικονομική κρίση και ανεργία – πολιτικές αντιμετώπισης της».

Τη σημερινή μας ημερίδα θα απασχολήσει η πιο οδυνηρή έκφραση της τρέχουσας καπιταλιστικής κρίσης που συνεχίζει από το 2007 να ταλανίζει την παγκόσμια οικονομία, με ιδιαίτερη δε σκληρότητα τα τελευταία 3 χρόνια τις ευρωπαϊκές οικονομίες. Βέβαια, το πρόβλημα της ανεργίας δεν εμφανίστηκε το 2007. Το πρόβλημα της ανεργίας προϋπήρχε της τρέχουσας κρίσης. Εάν στρέψουμε την προσοχή μας στις συνολικές επιδόσεις της αγοράς εργασίας, τότε θα διαπιστώσουμε ότι η κρίση ως εμπειρία για τους εργαζομένους πάει μερικές δεκαετίες πίσω. Μπορεί οι αριθμοί των ανέργων, με βάση τη κυρίαρχη μεθοδολογία υπολογισμού της να βρίσκονταν σε σαφώς χαμηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με τους σημερινούς αριθμούς, ωστόσο η αξιοπρεπής εργασία, η εργασία η οποία φέρνει επαρκή για τη διαβίωση των εργαζομένων εισοδήματα και συνδράμει στην ανάπτυξη της προσωπικότητας των ανθρώπων γινόταν ολοένα και σπανιότερο αγαθό.

Στις δεκαετίες που προηγήθηκαν της τρέχουσας κρίσης, η εργασία υπέστην σοβαρά πλήγματα: μειώθηκαν τα εισοδήματα των εργαζομένων, αυξήθηκε σημαντικά το ποσοστό των εργαζομένων που εργάζονται ανοικιοθελώς με καθεστώς μερικής απασχόλησης, των εργαζομένων που εργάζονται σε «ευέλικτες» μορφές απασχόλησης, των εργαζομένων που βρίσκονται σε σχέσεις εργασίας που θυμίζουν μεσαίωνα, όπως είναι η ενοικίαση εργαζομένων. Όλες αυτές εξελίξεις

στην αγορά εργασίας είχαν και συνεχίζουν να έχουν πραγματικές συνέπειες για τους εργαζόμενους. Η εργασία, που σήμερα φαντάζει ως προνόμιο, δεν εξασφαλίζει σε όλους τους εργαζόμενους τις προϋποθέσεις επαρκούς και αξιοπρεπούς διαβίωσης. Ο αριθμός των εργαζομένων που αν και είχαν εργασία αναγκάζονταν να διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας, αυτούς που αποκαλούμε «εργαζόμενους φτωχούς» αυξήθηκε δραματικά. Με αυτή την έννοια η αγορά εργασίας βρισκόταν σε κρίση πολύ πριν την εκδήλωση και κλιμάκωση της τρέχουσας κρίσης.

Ο καθηγητής Απόστολος Δεδουσόπουλος, που είναι σήμερα μαζί μας, πολύ σωστά διαπίστωσε σε άρθρο που δημοσίευσε πριν τέσσερα περίπου χρόνια στην ελληνική εφημερίδα Αυγή ότι:

«οι πολιτικοί, οι διεθνείς οργανισμοί, αλλά και ο ακαδημαϊκός χώρος αναφέρονται στην κρίση όταν η κερδοφορία του κεφαλαίου μειώνεται. Μιλάμε κατά καιρούς για κρίσεις του χρηματιστηρίου, μιλάμε σήμερα για την κρίση του παγκόσμιου χρηματοδοτικού συστήματος και εννοούμε τις χρηματικές απώλειες που αντιμετωπίζουν οι «παίκτες -κατά Σημίτη-επενδυτές» ή τις ζημιές τραπεζών και ασφαλειών.

Όμως, εδώ και περισσότερο από τριάντα χρόνια, ένας κρίσιμος, ίσως ο κρίσιμότερος, κοινωνικός χώρος βρίσκεται σε κατάσταση κρίσης: η αγορά εργασίας. Και η κρίση της αγοράς εργασίας δεν αναδεικνύεται παρά περιστασιακά μόνο και σε σχέση με την κρίση κερδοφορίας.»

Και επειδή η κρίση, συνεχίζοντας τη σιέψη του κ. Δεδουσόπουλου, γίνεται αντικείμενο συζήτησης μόνο και όταν εκφράζεται ως κρίση κερδοφορίας οι πολιτικές αντιμετώπισης της έχουν συγκεκριμένο περιεχόμενο. Είναι πολιτικές που βαφτίζονται διαρθρωτικές και οδηγούν σε περεταίρω κλιμάκωση της κρίσης της αγοράς εργασίας, επειδή θεωρούν ότι είναι ο συντομότερος δρόμος που οδηγεί στην αποκατάσταση τη κερδοφορίας του κεφαλαίου. Και ξέρετε πιο είναι το δραματικό; Αυτές οι πολιτικές συνειδητά οδηγούν στην κλιμάκωση της κρίσης στην αγορά εργασίας επειδή εδράζονται σε θεωρίες που αντιλαμβάνονται την ανεργία ως αναγκαία - σ' ένα ορισμένο βαθμό - για την ανάκαμψη της οικονομίας και στη συνέχεια της απασχόλησης.

Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

Η Κύπρος ως αποτέλεσμα των επιλογών του περασμένου Μάρτιου έχει περάσει στην εποχή της ΤΡΟΪΚΑΣ και των πολιτικών της. Των πολιτικών που συνειδητά οδηγούν στην παρατεταμένη ύφεση της Κυπριακής οικονομίας και στην όξυνση της κρίσης στην αγορά εργασίας. Στο πλαίσιο αυτών των πολιτικών η ύφεση και η περεταίρω όξυνση της κρίσης στην αγορά εργασίας δεν θεωρείται ως

παράπλευρη συνέπεια. Η ύφεση, η υποβάθμιση και μείωση της εργασίας είναι το αναγκαίο τίμημα που πρέπει να πληρώσει η κυπριακή οικονομία για να οδηγηθεί στην συνέχεια στον «εξαγνισμό». Η χωρίς προηγούμενο διαταραχή της κοινωνικής συνοχής στην χώρα μας είναι το αναγκαίο κακό. Η οικονομία μας πρέπει να πιάσει πάτο για να μπορέσει στη συνέχεια να ανακάμψει.

Σίγουρα, κάποια στιγμή, σε τρία, σε τέσσερα, σε πέντε χρόνια θα παρουσιάσει σημάδια ανάκαμψης. Τα κρίσιμα, το βασανιστικά ερωτήματα για τους εργαζόμενους, ωστόσο παραμένουν: όταν θα έρθει η ανάκαμψη πόσο μεγάλο θα είναι το τίμημα που θα έχουν πληρώσει οι εργαζόμενοι, σε ποια κατάσταση θα βρίσκεται η απασχόληση, ποια θα είναι τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της εργασίας, ποιο θα είναι το μερτικό των εργαζομένων από την ανάκαμψη, πόσο εύκολο θα είναι για τους νέους εργαζόμενους, που πλήττονται με ιδιαίτερη σκληρότητα από την ανεργία, και με ποιους όρους να βρίσκουν μια θέση εργασία που να αντιστοιχεί στις ικανότητες και δεξιότητες τους;

Αυτά τα ερωτήματα πρέπει να τα απαντήσουμε σήμερα. Και μπορούμε να τα απαντήσουμε σήμερα, όχι μόνο επειδή έχουμε στη διάθεση μας δοκιμασμένα θεωρητικά εργαλεία που μπορούμε να αξιοποιήσουμε, αλλά και επειδή υπάρχει ήδη εμπειρία άλλων χωρών που βρίσκονται για κάποιο χρονικό διάστημα στην ίδια θέση που βρίσκεται σήμερα και η Κύπρος.

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η Ελλάδα που από την άνοιξη του 2010 άνοιξε λογαριασμούς με την ΤΡΟΪΚΑ και βρίσκεται ήδη στην υλοποίηση του τρίτου, εάν δεν κάνω λάθος, μνημονίου, ενώ τελευταίως γίνεται λόγος για την αναγκαιότητα να υπάρξει ένα καινούργιο πρόγραμμα. Για να μας μιλήσει για «**Τα Ελληνικά Μνημόνια και την Αγορά Εργασίας**» είναι μαζί μας ο κύριος **Απόστολος Δεδουσόπουλος**, Καθηγητής Οικονομικών της Εργασίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Η «**Ανεργία στην Κύπρο και οι πολιτικές αντιμετώπισης της**» θα είναι το αντικείμενο της εισήγησης του **συν. Πάμπη Κυρίτση**, Γενικός Γραμματέας της ΠΕΟ.

Καλωσορίζω και τους δύο στη ημερίδα μας, και ευχαριστώ ιδιαίτερα το κ. Δεδουσόπουλο που ευγενικά και χωρίς καμία δεύτερη σκέψη αποδέχτηκε την πρόσκληση μας να συμμετάσχει σ' αυτή την ημερίδα.

Ευχαριστώ και όλους εσάς που επίσης απαντήσατε θετικά στη πρόσκλησή μας και εύχομαι ένα γόνιμο και παραγωγικό διάλογο που θα ακολουθήσει στη συνέχεια μετά από την κατάθεση των ομιλιών των δύο εισηγητών.

Κύριε Δεδουσόπουλε ο λόγος πρώτα σε εσάς.